

## Programa d'Educació CivicoTributària



Agència Tributària

El propòsit d'esta presentació és explicar a xiquets, amb edats compreses entre els 10 i 12 anys, el sentit i la finalitat dels impostos. La presentació té un objectiu didàctic i, tot i ser correcte el seu contingut tècnic, no s'ha pretés que siga excessivament precisa. Per això es parla en general d'impostos i no s'entra a distingir entre els distints tipus de tributs. Així mateix, quan es tracten les pensions, s'indica genèricament que estes es financen per mitjà de les aportacions de treballadors i empresaris, i a través dels impostos. El professor adaptarà la presentació a les peculiaritats del grup concret i al temps previst per a fer-la.

El món és de tots



i per a tots

## Necessitats individuals

Vivenda

Roba

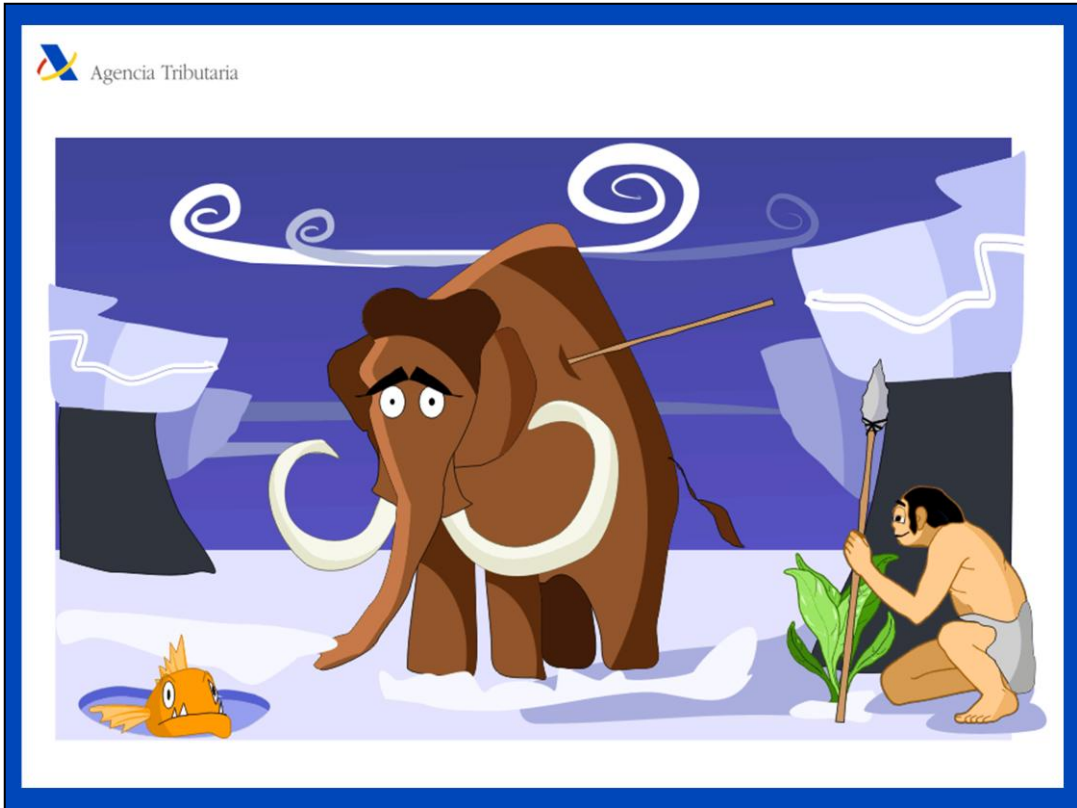
Alimentació



Els sers humans tenim moltes necessitats per a poder viure.

Podríem viure sense menjar, sense roba que ens abrigue, sense una casa on resguardar-nos, etc.?

El menjar, el vestit i la vivenda han sigut i són des de sempre les necessitats més elementals de tota persona. Per a poder satisfer-les tots hem d'aconseguir, per mitjà dels diners que s'obtenen treballant, certs béns que la naturalesa ens ofereix directament o que nosaltres elaborem o produïm.



Les persones que van viure en la prehistòria es van enfrontar amb el problema que els béns són limitats i s'acaben. Quan les plantes, la caça o la pesca d'un lloc s'esgotaven, aquelles persones es desplaçaven o emigraven a una altra zona o regió on hi haguera aliments abundants.



Però un bon dia estes persones es van adonar que podien cultivar plantes o criar animals sense haver d'emigrar a altres llocs. Així, es van fer agricultors i ramaders sedentaris, és a dir, sense haver de desplaçar-se per a satisfer les seues necessitats bàsiques.

Amb el pas dels anys i dels segles, les primeres necessitats i desitjos dels sers humans van anar ampliant-se i complicant-se, fins a arribar al dia de hui, que unes persones produïxen el que altres necessiten o consumixen.

## El comerç



Al principi, les persones intercanviaven el que cada una produïa; així, per exemple, el pescador li donava peix a l'agricultor i, a canvi, l'agricultor li donava fruites i hortalisses al pescador. Com que no sempre els béns que necessitava una persona li eren entregats a canvi del que ella mateixa produïa i podia donar, es van inventar els diners, amb els quals es pot adquirir qualsevol cosa i que valen per a canviar-los pel que siga; així va començar el comerç.



Però els sers humans no viuen sols, aïllats, uns dels altres. Els sers humans vivim en col·lectivitat, en grup.

Identificarem els distints grups a què nosaltres pertanyem. Pensem...

La família, els amics, els companys de classe, els del col·legi, l'equip en què juguem i altres pareguts, són alguns d'eixos grups dins dels quals satisfem moltes de les nostres necessitats com a individus.

Les persones adultes, siguen hòmens o dones, els vostres pares i mares, perceben a canvi del seu treball un sou o uns diners; els jubilats una pensió, com segurament rebran els vostres iaïos. Amb eixos diners compren el que necessiten ells i la seua família i, a vegades, també fins i tot el que no necessiten. Esta és la forma de satisfer les nostres necessitats individuals.

## Necessitats col·lectives



A més d'estes necessitats particulars, hi ha d'altres que són comuns a molta gent: educatives, sanitàries, assistència a discapacitats, investigadors...

Per exemple:

Qui apaga el foc que es produïx a les cases, a les fàbriques o als boscos?

Qui neteja els carrers i cuida els jardins?

Qui construeix les carreteres, autovies o autopistes? Qui construeix els col·legis i els hospitals?

Són necessitats públiques, col·lectives, i per a satisfer-les s'exigix l'esforç comú, ja que cada persona o cada família per separat no tindria capacitat ni recursos suficients per a finançar-les.



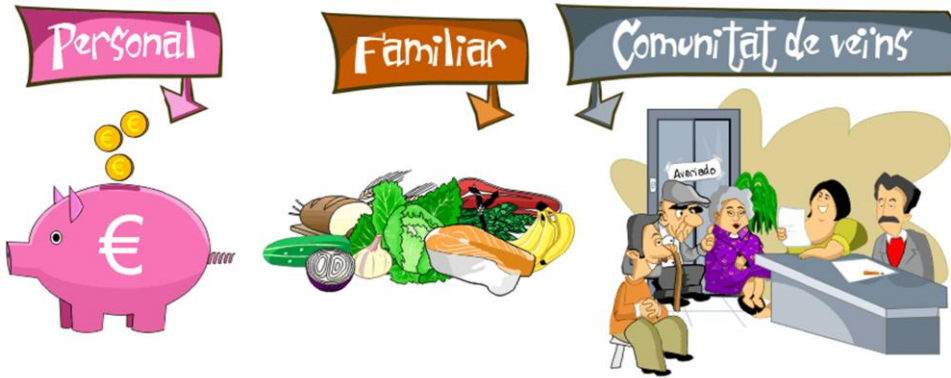
## Necessitats col·lectives



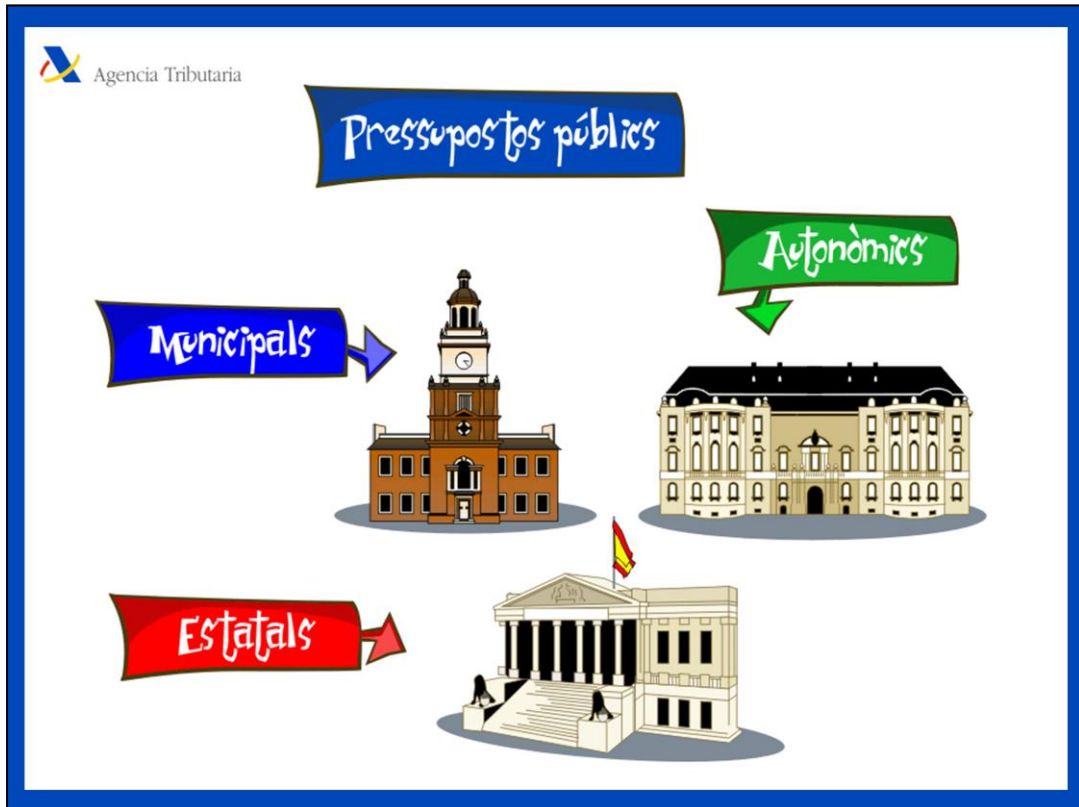
Per a satisfer estes necessitats col·lectives, hi ha les administracions públiques, com ara la Comunitat Europea, l'Estat, les comunitats autònomes, les diputacions, els ajuntaments i altres, que s'encarreguen de planificar les despeses dels servicis públics que es presten i que gaudixen els ciutadans. Però per a poder pagar estes despeses, les administracions públiques han d'obtindre uns ingressos o recursos, que procedixen dels ciutadans.

Per a això, elaboren uns pressupostos. És a dir, que vistes les necessitats que hi ha i quant costa satisfer-les, comproven quants diners disposen per a pagar-les.

## Pressupostos individuals



Les administracions públiques preparen pressupostos, igual que ho fem cada un de nosaltres per a saber quant podem gastar segons els diners que tenim, i igual que fa la nostra família i es fa en la nostra comunitat de veïns.



Tornant a les administracions públiques, a Espanya, el Parlament, el nom del qual és el de Corts Generals...

Sabeu què és el Parlament?

Heu sentit parlar de les Corts Generals?

... aprova uns comptes que es diuen pressupostos generals de l'Estat, en les quals s'autoritza el Govern a aconseguir o recaptar determinats ingressos i a realitzar determinades despeses durant un any, i així poder satisfer necessitats col·lectives. Les altres administracions també fan els seus comptes d'ingressos i despeses, és a dir, també elaboren els seus pressupostos, i amb el que recaptin es fixen unes metes o objectius per a satisfer determinades aspiracions de les persones.

Si vosaltres poguéreu parlar amb les persones que elaboren el pressupost, què els demanàrieu?

## Ingressos i despeses



Per tant, el que acabem d'explicar servix per a saber que moltes de les coses que necessitem no podríem aconseguir-les cada un pel nostre compte. Per això, cada persona posa una xicoteta part dels seus diners i amb l'aportació de tots es forma un fons comú, que és el que utilitzen les administracions públiques per a pagar els edificis (col·legis, hospitals, bombers), carreteres, parcs i altres servicis.

Els ingressos públics, que fan falta per a poder satisfer les necessitats col·lectives i costejar els servicis públics de què tots ens beneficiem, fonamentalment s'aconsegueixen per mitjà del pagament d'impostos que realitzem els ciutadans d'acord amb les lleis del nostre país.



Algun de vosaltres ha estat alguna vegada en un hospital públic? Algú ha tingut un nou germanet i ha anat a veure a ell i a la seua mamà?

Els hospitals, les seues instal·lacions, els quiròfans, els aparells per a fer radiografies i altres proves als malalts, els llits, les butaques i cadires costen molts diners i es paguen amb els diners de tots. Als hospitals són necessaris els metges i les metgesses, els infermers i les infermeres i la resta de persones que treballen dins d'estos centres sanitaris, que són moltes.

Els malalts i familiars no paguen als qui treballen en els hospitals, se'ls paga amb els diners comuns. D'esta manera, tots (malalts o no) donem diners per a les despeses dels hospitals i així algunes persones amb pocs diners poden ser ateses i curades igual que altres persones amb molts diners. Quan paguem un impost, ajudem a fer que tots puguem anar gratis a un hospital públic.

Algun de vosaltres ha estat alguna vegada en una farmàcia per a comprar medicines amb una recepta del metge?

Quan es compren medicines amb recepta per indicació del metge, es paga en les farmàcies només una xicoteta part del que en realitat costen. L'altra part no ix de la butxaca de qui les compra, ja que les paguem amb els diners comuns que aportem tots amb els impostos. És, per tant, una despesa pública de la qual ens beneficiem tots els qui hem de comprar medicines per a curar-nos.



Sabeu que els museus, els parcs, les piscines i els poliesportius públics els paguen i mantenen les administracions públiques amb els diners que donem tots amb els impostos?

A les piscines i als poliesportius públics, com que són més barats que els centres privats, poden anar molts més xiquets i xiquetes. Si només hi haguera centres o clubs privats, molts xiquets i xiquetes no podrien nadar ni fer esport perquè les seues famílies no tindrien prou diners per a pagar la quota de socis.

Teniu iaïos? Treballen els vostres iaïos? Algú sap qui els paga la pensió que cobren, amb la qual viuen?

Els teus iaïos no treballen perquè ja són majors; van treballar abans. Ara reben una quantitat de diners per a viure que s'anomena pensió. Esta pensió és un dret que s'han guanyat després d'haver contribuït al llarg de tota una vida de treball. Les pensions són una despesa pública, que es pot pagar amb els diners que es recullen dels impostos i de les aportacions de treballadors i empresaris.

Sabeu amb quins diners es paguen les escoles i els col·legis públics, els pupitres, les pissarres, les taules, les cadires, el pati o el jardí d'esplai? Sabeu qui paga els professors i les professores dels col·legis públics?

Igual que succeïx amb els hospitals, les escoles i els col·legis públics es construïxen amb els diners que els ciutadans aportem per mitjà dels impostos.

Algú sap dir alguna altra despesa pública a la ciutat? [A continuació, el professor dirà altres despeses, servici de recollida de fems, proveïment d'aigua potable, subvencions al transport públic...]

Així, recordem ara les despeses públiques de què hem parlat fins a este moment:

- Despeses sanitàries (Construcció i manteniment d'hospitals. Sols de les persones que treballen. Medicines)
- Despeses educatives (Construcció de col·legis. Compra de taules, cadires i armaris. Sols de les persones que treballen).
- Despeses culturals i d'entreteniment (Museus, biblioteques, parcs, piscines, poliesportius).
- Pagament de pensions.
- Construcció i manteniment de carreteres i autovies.

## Impostos indirectes



Algun de vosaltres ha sentit parlar en casa dels impostos?

Sap algú què són els impostos?

Un impost és una quantitat de diners que els ciutadans han de pagar obligatòriament perquè les administracions públiques puguin atendre les despeses públiques de tots. Hi ha dos classes d'impostos:

- Els indirectes són aquells que obliguen a pagar a tot el món per igual quan es fa una compra, es guanyen o es tinguen més o menys diners. El més conegut és l'IVA, que es paga cada vegada que comprem alguna cosa, per exemple, un llapis, uns pantalons, un CD, una targeta de mòbil o el pa.

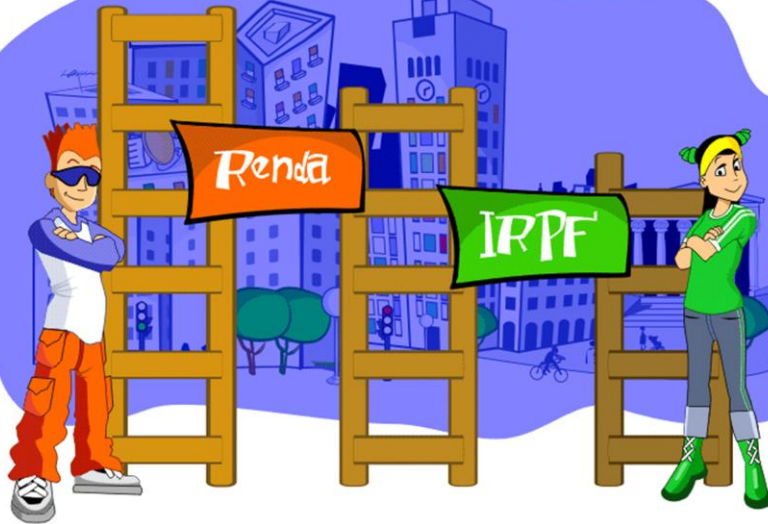
## Impostos directes



b) Els directes són aquells que permeten que els qui tenen més o guanyen més diners paguen quantitats superiors que els qui en tenen menys i reben uns ingressos inferiors.



## Progressivitat



Un dels impostos directes és l'Impost sobre la Renda (IRPF), que paguen les persones segons els diners que guanyen, és a dir, del sou que cobren o segons els beneficis que tenen (per exemple, un arquitecte o una advocada o un llanterner o una taxista).

Heu sentit parlar de l'Impost sobre la Renda (IRPF)?

L'Impost sobre la Renda és el més conegut. Durant maig i juny cal presentar una declaració per este impost, que porta els vostres pares a buscar els papers necessaris.

La primera cosa que hem de saber és que l'Impost sobre la Renda el paguen les persones segons els diners que guanyen. Així, el qui en guanya més paga més i el qui en guanya menys paga menys, i les persones que només tenen el just per a poder viure no paguen res.

Però, hi ha altres coses que també volem contar-vos sobre este impost.

En l'Impost sobre la Renda es considera que hi ha una quantitat mínima de diners que tots necessitem gastar per a poder viure i cobrir les necessitats bàsiques. Per eixa quantitat no cal pagar l'impost. A més, eixa quantitat mínima és més alta per a les persones que tenen fills, ja que han d'alimentar-los, comprar-los roba, llibres i joguets.

Una altra cosa important és que l'Impost sobre la Renda té uns descomptes, que són quantitats que poden restar les persones que tenen unes determinades despeses. Entre estos descomptes està el de les mares que tenen xicotets i a més treballen fora de casa, per a ajudar-les a poder pagar una guarderia o a una altra persona que cuide dels seus fills mentres estan treballant. També, les persones que compren una casa per a viure també poden pagar menys Impost de la Renda mentres estiguen pagant sa casa.

Finalment, l'Impost sobre la Renda es paga tots els anys, però no de colp. Es va pagant a poc a poc, a terminis, ja que es posa cada mes una xicoteta part del sou que la gent guanya. Cada any, al maig o al juny, es fan els comptes: se suma tot el que hem guanyat, es resten els descomptes o despeses que hem tingut i el que hem pagat mes a mes, i si el resultat ens diu que ens falta alguna quantitat per pagar, la paguem; però si hem pagat de més, ens ho tornen.

Així, l'Impost sobre la Renda és un impost que intenta ser molt just, ja que té en compte les diferències que hi ha entre les persones, perquè unes quanyen més i altres menys:



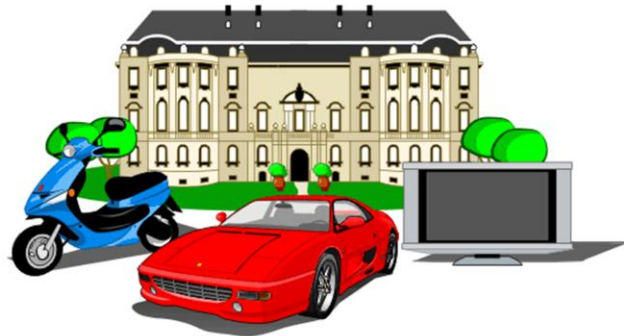
Tenint en compte que costen tant els servicis públics, tots hauríem de pagar els impostos perquè qui no ho fa deixa d'ingressar un diners al fons públic comú, al fons de tots i perjudica els altres. És com si per a fer una festa, tots els xiquets donaren un diners per a poder comprar les begudes i els aperitius, però n'hi haguera un o dos que volgueren estar en la festa, però sense pagar ni ajudar en el treball. Vos pareixeria bé que algú fera això? Per què?

Contra el frau fiscal. Ens perjudica a tots

Defraudats



Sancions, embargaments



Però, què passa quan hi ha persones que no paguen el que deuen?

Quan se sap que una persona no paga el que deu, se l'obliga a fer-ho i se'ls penalitza amb sancions i multes.

A més, si no paga els impostos que deu i la multa, se li poden embargar els seus béns (sa casa, el seu cotxe, la seua moto, la seua tele, etc.) i els diners que s'obtenen de la venda dels seus béns s'empra per a cancel·lar els seus deutes d'impostos.



L'organisme responsable en l'Estat de recaptar els impostos és l'AGÈNCIA ESTATAL D'ADMINISTRACIÓ TRIBUTÀRIA (AEAT), més coneguda com l'Agència Tributària.

## Cita prèvia per a confeccionar la declaració de la renda



Dos són les missions fonamentals que té encomanades:

- D'una banda, ajudar el contribuent a complir les seues obligacions tributàries.
- D'una altra, intentar evitar que la falta de solidaritat d'alguns supose una càrrega major per a la resta, és a dir, lluitar contra el frau fiscal.

## L'Agència Estatal d'Administració Tributària en Internet

The screenshot shows the homepage of the Agencia Tributaria website. At the top, there is a navigation bar with the Agencia Tributaria logo and the text 'www.agencia tributaria.es'. Below this, the main header features the text 'L'Agència Estatal d'Administració Tributària en Internet'. The main content area is divided into several sections:

- Header:** Includes the Agencia Tributaria logo, navigation links for 'Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques', 'Facultat autonòmica i local', 'Facultat no residents', and 'Enllaços d'interès'. There are also links for 'Agència Tributaria', 'Ciutadans', 'Empreses i professionals', and 'Col·laboradors'. A search bar is located on the right.
- Hero Section:** A large banner with the text 'Així millorem tots' and three main topics: 'plans de regularització i lluita contra el frau', 'Renda i Patrimoni 2011', and 'Societats 2011'.
- Left Column:** Contains a 'Contacte amb nosaltres' section with links for 'Direcció i telèfon', 'Defensa del contribuïent', 'Denúncia tributària', and 'Consultes informàtiques'. Below this is a section for 'Obtención de un certificado de Renta'.
- Center Column:** Features a 'Li interessa saber' section with a news item about 'Resolució de 16 de juliol de 2012, de la Direcció General de Tributs, en relació amb la limitació en la deduccibilitat de despeses financeres en l'impost sobre Societats'. Below this is a 'Novetats' section with a news item about '19-10-12 Estadístiques sobre Comerç Exterior (Apost 2012)'. At the bottom of this column is a 'Notes de premsa' section.
- Right Column:** Includes a 'Seu Electrònica' section with the text 'Tots els tràmits on line'. Below this is a 'Duanes i impostos Especials' section. At the bottom is an 'Accedisc-hi directament' section with a list of links: 'Calendari del contribuïent', 'Campanyes', 'Censos, NF i domicili fiscal', 'Certificats electrònica', 'Certificats tributaria', 'Compres per internet', 'Bàscula de programes d'ajuda', 'Educació civitributària', 'Ocupació pública', 'Estadístiques tributàries', 'Fullets informatius', 'Casot agrícola professional', 'Impost de Matriculació', 'Manuais pràctics', 'Models i formularis', 'Normativa i criteris interpretatius', 'Notificacions electròniques', 'Pagament a Proveïdors EE.LL i CC.AA', and 'Perill del contractant'.

En la pàgina web de l'Agència Tributària [www.agencia tributaria.es](http://www.agencia tributaria.es) es pot trobar molta informació i també es poden fer molts tràmits relacionats amb els impostos (es pot presentar la declaració de la renda, pagar els impostos, etc.).

## Programa d'Educació CivicoTributària



Esperem que ara tingueu més clar per a què servix pagar impostos i **RECORDA:**

“Tots tenim necessitats individuals, que satisfem cada un amb els nostres diners, però a més en tenim altres de col·lectives, que un a un no podríem pagar. Per a això, es realitzen aportacions a un fons comú. Estes aportacions es fan fonamentalment per mitjà del pagament d'impostos. Amb estos es cobrixen les despeses necessàries per a establir i mantindre els servicis públics que necessitem i volem tindre per a gaudir d'una millor qualitat de vida.”